

มคอ. 3
รายละเอียดของรายวิชา
สัมมนาปัญหาปรัชญาและศาสนา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาเขตขอนแก่น / คณะพุทธศาสตร์ / ปรัชญา

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา 603 309 สัมมนาปัญหาปรัชญาและศาสนา (Problem Seminar on Philosophy and Religion)
2. จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต (3-0-6)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระครูภาวนาโพธิคุณ, ผศ.ดร. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์พรพวิณ อาจารย์ผู้สอน ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์พรพวิณ
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ 2/2564 ชั้นปีที่ 2
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
8. สถานที่เรียน คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ตุลาคม 2563

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา เพื่อให้บัณฑิตได้ศึกษา แนวคิด รูปแบบ กระบวนการ และวิธีการสัมมนา ทางปัญหาปรัชญาตะวันตก และการจัดการความรู้ในมิติต่างๆ โดยผ่านการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
วัตถุประสงค์ หลังเรียนจบรายวิชา นิสิตมีความสามารถ

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด รูปแบบ กระบวนการและวิธีการสัมมนา การประชุมกลุ่มย่อย
  - 2) มีความรู้ และสามารถดำเนินการจัดทำโครงการสัมมนา การฝึกอบรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทางปัญหาปรัชญาตะวันตก
  - 3) รู้จักค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และสามารถนำหลักการทางปรัชญาและการจัดการความรู้ไปประยุกต์ใช้ในทางปรัชญาตะวันตก
- 2. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา**
- 1) เพื่อให้นิสิตได้มีการจัดการความรู้ การสัมมนาปัญหาปรัชญา ตามขั้นตอนและกระบวนการสัมมนา ซึ่งจะทำให้นิสิตได้มีฐานความรู้ในการจัดการความรู้/ข้อมูล และการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาปรัชญาตะวันตก
  - 2) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมทักษะการจัดการประชุมสัมมนา การศึกษาอิสระ ที่เน้นการค้นหาข้อมูลจากสภาพการณ์/บริบททางปัญหาปรัชญาตะวันตก
  - 3) เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนผ่านการสัมมนาในรูปแบบต่างๆ

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนาให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาทางอภิปรัชญา เช่น ปัญหาเรื่องความมีอยู่ของพระเจ้า ปัญหาเรื่องชีวิต ปัญหาเรื่องความชั่วร้าย ประเด็นปัญหาทางญาณวิทยา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องโลก ปัญหาความรู้เรื่องอัตตา ปัญหาเรื่องความจริง และปัญหาเรื่องการเข้าถึงความจริง ประเด็นปัญหาทางจริยศาสตร์ เช่นปัญหาเรื่องเจตจำนงเสรี ปัญหาการตัดสินความจริงและปัญหาเรื่องสิทธิหน้าที่ และยกประเด็นการสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาปรัชญาตะวันตก

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติงานโดยการจัดสัมมนาและเสวนากลุ่มย่อย	การศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

- 3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล**
- 1) อาจารย์ประจำรายวิชา แจกการให้คำปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์ และทางเว็บไซต์ของคณะพุทธศาสตร์ และในระหว่างห้องเรียน
  - 2) อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ณ ที่ห้องพักคณาจารย์ให้กับนิสิตเฉพาะรายบุคคลที่ต้องการคำปรึกษาในการจัดการสัมมนาของนิสิต/รายกลุ่ม

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

4.1 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านความมีวินัย / ปฏิบัติหน้าที่อย่างมืออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดระเบียบสำหรับนิสิตพระภิกษุ พุทธัสที่แตกต่างกัน - มีการเสริมกิจกรรมการไหว้ครู การทำสามัคยาภิกรรม - มีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน
ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ ตลอดจนวินัยในตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - การเสริมสร้างการทำงานเป็นทีม - การสัมมนานิสิตประจำปี - การทำศนศึกษา
ด้านจริยธรรมและการพัฒนาสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดตั้งชมรมนิสิต - มีการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม - มีการให้บริการวิชาการแก่สังคม

4.2 การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้					3. ทักษะทางปัญญา					4. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ				5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ			
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●

4.2.1 คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการ เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
(1) มีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต	1) ขณะบรรยาย หรือทำกิจกรรม ใดๆ ผู้บรรยายจะสอดแทรกเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม 1) ยกกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหา ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมให้ นิสิตแสดงความคิดเห็นในการ แก้ปัญหา	1) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อน สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน 2) ประเมินจากผลงานและความ รับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมาย 3) ประเมินคุณธรรมจริยธรรมของ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดย หน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

4.2.1 ความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการ เรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านความรู้

1) มีความรู้ในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิต และสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้	1) บรรยาย 2) ปฏิบัติการด้วยตนเอง 3) กิจกรรมในชั้นเรียน	1) สอบ 2) รายงาน 3) แฟ้มสะสมงาน 4) การสังเกตพฤติกรรม
--	--	---

4.2.3 ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
1) สามารถสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ ทำความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ได้	1) เรียนรู้กรณีศึกษาและร่วมกันอภิปรายกลุ่ม 2) กำหนดให้ส่งรายงานและนำเสนอการศึกษาค้นคว้า	1) ประเมินจากผลงานและการของผู้เรียนที่เกิดจากการใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจาร์ณ และนำเสนออย่างเป็นระบบ 2) ประเมินผลจากข้อสอบกลางภาค / ปลายภาค ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตอบโดยการคิดวิเคราะห์ ด้วยการนำความรู้ทางหลักการ ทฤษฎีไปประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมมีเหตุผล

4.2.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
1) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม	1) มอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม 2) กำหนดกิจกรรมแบ่งกลุ่มตอบคำถามในชั้นเรียน 3) กำหนดให้ผู้เรียนสลับที่นั่งทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน (โดยการให้นิสิตทำผังห้องเรียน)	1) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน 2) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

4.2.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ในรายวิชาอภิปรายอย่างไม่เน้นการพัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านนี้	-	-

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์	หัวข้อ /รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้สอน
สัปดาห์ 1	1. นำเข้าสู่การศึกษาสัมมนา ปัญหาในปรัชญาตะวันตก 2. แนวคิดและความสำคัญของการสัมมนาปัญหาในปรัชญาตะวันตก 3. การวัดผลประเมินผล 4. ชี้แจงกิจกรรมการเรียนการสอน	3	- บรรยายนำเข้าสู่บทเรียน - แบ่งนิสิตเป็นกลุ่ม - มอบหมายงานและกำหนดวันนำเสนอกรณีศึกษา - กำหนดส่งงานกรณีศึกษา	ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์พรพวิณ และคณะ
สัปดาห์ 2	บทที่ 1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสัมมนาปัญหาในปรัชญาตะวันตกที่ครอบคลุมเนื้อหาทางอภิปราย	3	- อาจารย์ประจำรายวิชาบรรยาย - เอกสารประกอบการบรรยาย - นิสิตถามปัญหาและแสดงความคิดเห็น	ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์พรพวิณ และคณะ
สัปดาห์ 3 - 4	บทที่ 2 การสัมมนาเรื่อง ความมีอยู่และไม่มีอยู่ของพระเจ้า	6	- อาจารย์ประจำรายวิชาบรรยาย - เอกสารประกอบการบรรยาย - นิสิตถามปัญหาและแสดงความคิดเห็น - นำเอาองค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง ปรัชญา ศิลปะ	ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์พรพวิณ และคณะ

			วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของอาณาจักรล้านช้าง มาบูรณาการในการเรียนการสอนในการสัมมนาเรื่อง ความมีอยู่และความไม่อยู่ ของพระเจ้า	
สัปดาห์ 5 - 6	บทที่ 3 การสัมมนาเรื่อง การมีอยู่ของชีวิตและ องค์ประกอบของชีวิต	6	- อาจารย์ประจำรายวิชา บรรยาย - เอกสารประกอบการ บรรยาย - นิสิตถามปัญหาและแสดง ความคิดเห็น	ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์ พรพวิณ และคณะ
สัปดาห์ 7	บทที่ 4 การสัมมนาเรื่อง ความดี ความชั่ว ตามหลัก จริยศาสตร์สากล	3	- อาจารย์ประจำรายวิชา บรรยาย - เอกสารประกอบการ บรรยาย - นิสิตถามปัญหาและแสดง ความคิดเห็น	ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์ พรพวิณ และคณะ
สัปดาห์ 8	สอบกลางภาค	3	สอบข้อเขียน	คณาจารย์มจร.
สัปดาห์ 9 - 10	บทที่ 5 การสัมมนาเรื่อง ญาณวิทยา - ความรู้เกี่ยวกับโลก และจักรวาล - ความจริงและการ เข้าถึงความจริง	6	- อาจารย์ประจำรายวิชา บรรยาย - เอกสารประกอบการ บรรยาย - นิสิตถามปัญหาและแสดง ความคิดเห็น	ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์ พรพวิณ และคณะ
สัปดาห์ 11 - 12	บทที่ 5 สัมมนาเรื่อง เจตจำนงเสรี - เรื่องการตัดสิน ความจริง - เรื่องสิทธิหน้าที่	6	- อาจารย์ประจำรายวิชา บรรยาย - เอกสารประกอบการ บรรยาย - นิสิตถามปัญหาและแสดง ความคิดเห็น	ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์ พรพวิณ และคณะ

สัปดาห์ 13 - 14	- นำเสนอผลงาน ค้นคว้าอิสระ - เสวนากลุ่มย่อย	6	- นิสิตนำเสนอผลงานการ ค้นคว้าอิสระ ตาม-ตอบ ปัญหาและแสดงความคิดเห็น	ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์ พรพวิณ และคณะ
สัปดาห์ 15	- สรุปเนื้อหาบรรยายวิชา - กิจกรรมเสริม หลักสูตร	3	- อาจารย์ประจำรายวิชา บรรยายสรุปและทำกิจกรรม เสริมหลักสูตร	ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์ พรพวิณ และคณะ
สัปดาห์ 16	สอบปลายภาค	3	นิสิตทำข้อสอบ	คณาจารย์ มจร.

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
1	5.1-5.3	สอบปลายภาค	16	30 %
2	5.1-5.3	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การจัดสัมมนา การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	50 %
3	5.1-5.3	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้น เรียน	ตลอดภาค การศึกษา	20 %

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

กীরติ บุญเจือ. **ปรัชญาสำหรับผู้เริ่มเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

กীরติ บุญเจือ. **แก่นปรัชญากรีก**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

กীরติ บุญเจือ (แปล). **ปัญหาปรัชญา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2533.

ซัชชัย คุ่มทวีพร. **จริยศาสตร์ : ทฤษฎีและการวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : mind, 2540.

เนืองน้อย บุญยเนต. **จริยศาสตร์สภาวะแวดล้อม : โลกทัศน์ในพุทธปรัชญาและปรัชญาตะวันตก**.

กรุงเทพมหานครฯ, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ,2547.

พระธรรมปิฎก.(ป.อ.ปยุตฺโต) **นิติศาสตร์แนวพุทธ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิกจำกัด,2539.

พระเทวรินทร์ เทวินโท .พุทธจริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2544.

สมภาร พรหมทา .พุทธปรัชญา : มนุษย์ สังคม และปัญหาจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำรา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2542.

จำนงค์ ทองประเสริฐ. ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ. กรุงเทพมหานคร: แพรววิทยา, 2532.

พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ธรรมจิตโต). ปรัชญากรีก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศยาม, 2532.

พิน ดอกบัว. ปวงปรัชญากรีก. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2532.

วิทย์ วิศยเวทย์. ปรัชญาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2527.

บุญมี แทนแก้ว. ญาณวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2633.

พระทักษิณคณาธิการ. ปรัชญา. กรุงเทพมหานคร: ดวงแก้ว, 2544.

วิธาน สุธีวคูปต์. อภิปรัชญา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

สมัคร บุรารวาส. วิชาปรัชญา. พระนคร: แพรววิทยา, 2515.

พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ธรรมจิตโต). พุทธศาสนากับปรัชญา. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2533.

ธีรยุทธ สุนทรธา. ปรัชญาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2 : กทม. ฯ. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย , 2539.

สุวัฒน์ จันทรจำนง. ความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับปรัชญาและศาสนา. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ, 2540.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

<http://www.google.co.th/> แล้วคลิกไปที่เว็บต่างๆ ที่มีข้อมูลและงานงานวิจัยเกี่ยวข้องกับรายวิชา

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา เช่น wikipedia คำอธิบายศัพท์

เว็บไซต์เกี่ยวกับการสัมมนา การจัดการความรู้และการวิจัย

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- 1) การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอน ผู้เรียน ผู้เข้าร่วมสัมมนา
- 2) การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน และการจัดการประชุมสัมมนา
- 3) แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- 4) ข้อเสนอแนะผ่านทางอีเมลที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- 1) การสังเกตการณ์สอน
- 2) ผลการทดสอบ

3) การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- 1) สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- 2) การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
- 3) ศึกษาดูงานนอกสถานที่

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- 1) การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ
- 2) มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

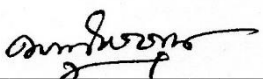
- 1) ปรับปรุงรายวิชาทุก 5 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
- 2) เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

ลงชื่อ วันที่รายงาน 15 ตุลาคม 2564

(ผศ.ดร.จักรพรรด วงศ์พรวัฒน์)

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลงชื่อ วันที่รายงาน 15 ตุลาคม 2564

(พระครูภาวนาโพธิคุณ, ผศ., ดร)